

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Λάρισα 15-04-2021

**ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ
ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 200**

ΘΕΜΑ: Διορισμός δικηγόρου υπεράσπισης μελών της συσταθείσας με απόφαση Δημάρχου Επιτροπής για την παρακολούθηση του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, κατά τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης για αδίκημα σχετικό με την ενάσκηση των καθηκόντων τους.

Στη Λάρισα σήμερα 15-04-2021 ημέρα της εβδομάδας Πέμπτη και ώρα 12.30 μ.μ., η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου Λαρισαίων, συνήλθε σε δια τηλεδιάσκεψης συνεδρίαση ύστερα από τη με αρ. πρωτ. 15966/09-04-2021 έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου αυτής Αθανασίου Αδαμόπουλου, που ορίστηκε με τη με αριθμ. 3029/09-09-2020 απόφαση του Δημάρχου Λάρισας, παρευρεθέντων από τα μέλη οι κ. 1) Αθανάσιος Αδαμόπουλος ως Πρόεδρος, 2) Μαμάκος Αθανάσιος, 3) Σούλτης Γεώργιος, 4) Βούλγαρης Σωτήριος, 5) Αναστασίου Μιχαήλ, 6) Γιαννακόπουλος Κοσμάς, 7) Νταής Παναγιώτης, 8) Παναγιώτου Ιωάννης και 9) Τσιλιμίγκας Χρήστος.

Η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου Λαρισαίων, αφού συζήτησε εκτός ημερήσιας διάταξης (πριν τη συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης), μετά από ομόφωνη απόφαση ένταξης λόγω του κατεπείγοντος λήψης απόφασης, σχετικά με το θέμα: Διορισμός δικηγόρου υπεράσπισης μελών της συσταθείσας με απόφαση Δημάρχου Επιτροπής για την παρακολούθηση του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, κατά τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης για αδίκημα σχετικό με την ενάσκηση των καθηκόντων τους και αφού έλαβε υπόψη:

1. Το άρθρο 72 του Ν.3852/2010 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Τις αιτήσεις μελών της συσταθείσας με απόφαση Δημάρχου ,Επιτροπής για την παρακολούθηση του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς
3. Τη με αριθμ. πρωτ. 15079/05-04-2021 γνωμοδότηση του Αυτοτελούς Τμήματος Νομικής Υποστήριξης, η οποία έχει ως εξής:

Αναφορικά με τις αιτήσεις μελών της συσταθείσας με απόφαση Δημάρχου Πενταμελούς επιτροπής για την παρακολούθηση του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, με τις οποίες αιτούνται τη νομική υποστήριξή τους από τον δικηγόρο Λάρισας κ. Ιωάννη Πούλιο κατά τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, στην οποία καλούνται ως ύποπτοι για υπόθεση σχετική με την ενάσκηση των καθηκόντων τους, ως μελών της ανωτέρω επιτροπής, η γνώμη μας έχει ως εξής :

Επί του ζητήματος της νομικής εκπροσώπησης υπαλλήλων ή αιρετών οργάνων του Δήμου όταν αντιμετωπίζουν κατηγορίες για αδικήματα που φέρονται ότι διέπραξαν κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους οι θέσεις του Τμήματός μας έχουν πολλάκις εκφραστεί και εν ολίγοις, έχει υποστηριχθεί ότι λόγω των προβλημάτων που ανακύπτουν από την εκπροσώπηση των ανωτέρω φυσικών προσώπων από τους δικηγόρους του Τμήματος Νομικής Υποστήριξης, θα πρέπει να δίδεται η δυνατότητα εκπροσώπησης των υπαλλήλων ή των αιρετών οργάνων του Δήμου από δικηγόρο που αυτοί θα επιλέξουν, στο πρόσωπο μάλιστα του οποίου δεν θα συντρέχει το κώλυμα των δικηγόρων του Τμήματος Νομικής Υποστήριξης.

Συγκεκριμένα :

A. ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΗΣ ΕΜΜΙΣΘΗΣ ΕΝΤΟΛΗΣ- ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Στα κρίσιμα άρθρα του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν. 4194/2013), οι διατάξεις του οποίου ισχύουν και για τους έμμισθους δικηγόρους, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1

Η φύση της δικηγορίας

1. Ο δικηγόρος είναι **δημόσιος λειτουργός**. Το λειτούργημά του αποτελεί θεμέλιο του κράτους δικαίου.
2. Περιεχόμενο του λειτουργήματος είναι η εκπροσώπηση και υπεράσπιση **του εντολέα του** σε κάθε δικαστήριο, αρχή ή υπηρεσία ή εξωδικαστικό θεσμό, η παροχή νομικών συμβουλών και γνωμοδοτήσεων, όπως επίσης και η συμμετοχή του σε θεσμοθετημένα όργανα ελληνικά ή διεθνή.

Άρθρο 3

Το επάγγελμα του δικηγόρου

1. Ο δικηγόρος ασκεί ελεύθερο επάγγελμα στο οποίο **προέχει το στοιχείο της εμπιστοσύνης του εντολέα του προς αυτόν**.
2. Για τις υπηρεσίες του **αμείβεται από τον εντολέα** του είτε ανά υπόθεση είτε με πάγια αμοιβή ή με μισθό.
3. Η άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος δεν συνιστά εμπορική δραστηριότητα.

Άρθρο 5

Θεμελιώδεις αρχές και αξίες στην άσκηση της δικηγορίας

Ο δικηγόρος κατά την άσκηση των καθηκόντων του:

- α) Υπερασπίζεται το Σύνταγμα, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και τα Πρόσθετα Πρωτόκολλα αυτής, το Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το σύνολο των διεθνών και ευρωπαϊκών συμβάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- β) Ακολουθεί τις παραδόσεις του υπερασπιστικού λειτουργήματος και τους κανόνες δεοντολογίας, όπως έχουν διαμορφωθεί ιστορικά κατά την άσκηση της δικηγορίας και διατυπώνονται στον Κώδικα.
- γ) **Τηρεί εχεμύθεια, απαραβίαστη υπέρ του εντολέα του, για όσα αυτός του εμπιστεύθηκε ή περιήλθαν σε γνώση του κατά την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος.**
- δ) **Δεσμεύεται από το περιεχόμενο της εντολής που αποδέχτηκε, εκτός εάν συγκεκριμένη πράξη, ενέργεια ή παράλειψη στο πλαίσιο της εντολής έρχεται σε αντίθεση με το καθήκον του.**
- ε) **Διατηρεί την ελευθερία χειρισμού της υπόθεσης, δεν υπόκειται σε υποδείξεις και εντολές αντίθετες προς τον νόμο και μη συμβατές προς το συμφέρον του εντολέα του.**

Άρθρο 42

Έμμισθος δικηγόρος

Έμμισθος δικηγόρος είναι αυτός που προσφέρει αποκλειστικά νομικές υπηρεσίες, ως νομικός σύμβουλος ή ως δικηγόρος, σε συγκεκριμένο εντολέα, σταθερά και μόνιμα, αμειβόμενος αποκλειστικά με πάγια περιοδική αμοιβή. Ο ίδιος δικηγόρος μπορεί επίσης να αναλαμβάνει υποθέσεις από οποιονδήποτε άλλον, αμειβόμενος είτε ανά υπόθεση είτε με άλλον τρόπο.

Άρθρο 46 παρ. 1

Οι διατάξεις για τη χορήγηση ετήσιας άδειας και επιδόματος αδειας που ισχύουν για τους υπαλλήλους στον ιδιωτικό τομέα, ισχύουν και για τους έμμισθους δικηγόρους. Σε περίπτωση ύπαρξης Κανονισμού εργασίας για τους εργαζόμενους στον εντολέα, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού, εφόσον είναι ευνοϊκότερες. Εφαρμόζονται επίσης στους έμμισθους δικηγόρους όλες οι κείμενες διατάξεις για χορήγηση αδειας μετ' αποδοχών λόγω ασθενείας, αναρρωτικής άδειας και προστασίας της κύησης και της λοχείας.

Από τις ανωτέρω διατάξεις σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 648 επ., 713 Α.Κ. συνάγεται ότι η κατ' εξαίρεση επιτρεπόμενη στο δικηγόρο παροχή νομικών υπηρεσιών με πάγια ετήσια ή μηνιαία αμοιβή (σχέση έμμισθης εντολής), που είναι πάντοτε αορίστου χρόνου, ρυθμίζεται από τον Κώδικα αυτόν και συμπληρωματικά από τις περί εντολής και περί παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών διατάξεις του Α.Κ. Εξάλλου, κατά παγία νομολογία, οι διατάξεις της εργατικής

νομοθεσίας που δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του Κώδικα περί δικηγόρων έχουν ανάλογη εφαρμογή στις σχέσεις έμμισθης εντολής δικηγόρου – εντολέα.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την αρχή της εύνοιας υπέρ των μισθωτών, που καθιέρωσε το άρθρο 3 παρ.1 του ν. 3239/1955 "περί του τρόπου ρυθμίσεως των συλλογικών διαφορών εργασίας" (που ίσχυσε μέχρι 8/5/1990, όταν άρχισε η ισχύς του ν. 1876/1990 "για τις ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις") σε συνδυασμό και με το άρθρο 680 του ΑΚ, την οποία αρχή ήδη προβλέπει η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 του ν. 1876/1990, οι ευνοϊκότεροι για τους μισθωτούς όροι των ατομικών συμβάσεων εργασίας υπερισχύουν των δυσμενέστερων όρων των Σ.Σ.Ε. Και τούτο γιατί οι κανονιστικοί όροι της ΣΣΕ περιέχουν κατώτατα όρια προστασίας, που απαγορεύουν τη δυσμενέστερη ρύθμιση με ατομική σύμβαση, επιτρέπουν όμως με την τελευταία τη βελτίωση της προστασίας αυτής. Από τη διαπνέουσα ολόκληρο το εργατικό δίκαιο γενικότερη αρχή της προστασίας των μισθωτών συνάγεται ότι η αρχή της εύνοιας υπέρ των τελευταίων δεν εφαρμόζεται μόνο στη σχέση ΣΣΕ και ατομικής σύμβασης, αλλά και στη σχέση περισσότερων πηγών (νόμου, ΣΣΕ, Κανονισμού, ατομικής σύμβασης) διαφορετικής ιεραρχικής βαθμίδας που ρυθμίζουν την εργασιακή σχέση. Στην περίπτωση αυτή η ρύθμιση της ασθενέστερης πηγής μπορεί να αποκλίνει από τη ρύθμιση της ισχυρότερης, **μόνο όμως προς το συμφέρον των εργαζομένων**. (πάγια νομολογία, βλέπετε ενδεικτικά ΑΠ 382/1998, Β Τμ). Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα και η παραπάνω αρχή έχει εφαρμογή και στη σχέση έμμισθης εντολής, αφού όχι μόνο δεν έρχεται σε αντίθεση από τον Κώδικα Δικηγόρων, αλλά προβλέπεται ρητά από αυτόν (άρθρο 46). Ως εκ τούτου ούτε ο κοινός νομοθέτης, ούτε ο εντολέας δεν μπορούν εκ των υστέρων να παρέμβουν και να αλλοιώσουν τη σύμβαση επιβάλλοντας δυσμενέστερους όρους στον αντισυμβαλλόμενο δικηγόρο.

Β. ΟΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΕΡΙ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΑΜΟΙΒΗ ΚΑΙ ΤΟΥ Ν. 3463/2006 ΔΚΚ ΠΕΡΙ ΑΤΕΛΕΙΑΣ

Ο Κώδικας περί δικηγόρων προβλέπει, επίσης, τα εξής :

Άρθρο 57

Δικαίωμα σε αμοιβή - Ανάλογη προκαταβολή

1. Ο δικηγόρος δικαιούται να λάβει **αμοιβή από τον εντολέα του** για κάθε εργασία του, δικαστική ή εξώδικη, καθώς και για κάθε δαπάνη δικαστηριακή ή άλλη που κατέβαλε για την εκτέλεση της εντολής που του ανατέθηκε.
2. Δικαιούται επίσης να εισπράξει από τον εντολέα του **προκαταβολή** έναντι της αμοιβής ή των δαπανών του, κατά την έναρξη ή την πρόοδο της εργασίας. **Η εργασία του δικηγόρου προς τον εντολέα του ολοκληρώνεται μόνο με την πραγματική είσπραξη της αμοιβής του.**

Άρθρο 58

Αμοιβή δικηγόρου

1. Η αμοιβή του δικηγόρου **ορίζεται ελεύθερα** με έγγραφη συμφωνία με τον εντολέα του ή τον αντιπρόσωπο του.
2. Η συμφωνία αυτή περιλαμβάνει είτε όλη τη διεξαγωγή της δίκης είτε μέρος ή ειδικότερες πράξεις αυτής ή κάθε άλλης φύσης νομικές εργασίες, δικαστικές ή εξώδικες.
3. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα επόμενα άρθρα του Κώδικα, με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης και, σε περίπτωση που το αντικείμενο της δίκης δεν αποτιμάται σε χρήμα και δεν ορίζονται στις διατάξεις του Κώδικα, με βάση τις αμοιβές που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Κώδικα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτού.
4. Με βάση τις αμοιβές που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Κώδικα:
  - α) Διενεργείται από τα δικαστήρια η επιδίκαση δικαστικών εξόδων, καθώς και η εκκαθάριση πινάκων δικηγορικών αμοιβών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 84 του Κώδικα, εφόσον δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία για την αμοιβή κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και η αμοιβή του δικηγόρου δεν υπολογίζεται επί της αξίας του αντικειμένου της δίκης κατά το άρθρο 63

του Κώδικα, οπότε στις περιπτώσεις αυτές ισχύουν όσα ορίζονται ειδικότερα στις σχετικές διατάξεις.

β) Προσδιορίζεται η αμοιβή του δικηγόρου κατά την παροχή νομικής βοήθειας σύμφωνα με το ν. 3226/2004 (Α` 24) ή κάθε άλλο σχετικό νόμο ή κατά το διορισμό δικηγόρου σύμφωνα με το άρθρο 200 του Κ.Πολ.Δ. σε περίπτωση παροχής ευεργετήματος πενίας ή κατά το διορισμό δικηγόρου για συνδικίες πτωχεύσεων κλπ. ή κατά τον αυτεπάγγελο διορισμό δικηγόρου σε ποινικές υποθέσεις.

γ) Υπολογίζονται οι εισφορές - κρατήσεις τις οποίες υποχρεούνται να προκαταβάλουν οι δικηγόροι στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο για την παράσταση τους ενώπιον των δικαστηρίων ή δικαστικών συμβουλίων, κάθε είδους αρχών (ανακριτικών, εισαγγελικών, διοικητικών κλπ.), σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 61 παράγραφος 1 του Κώδικα.

5. Οι αμοιβές μπορούν να αυξηθούν και αυτεπάγγελα από το δικαστήριο, ανάλογα με την επιστημονική εργασία, την αξία και το είδος της υπόθεσης, του χρόνου που απαιτήθηκε, τις εκτός έδρας μεταβάσεις, τη σπουδαιότητα της διαφοράς, των ειδικότερων περιστάσεων και κάθε είδους δικαστικών ή εξώδικων ενεργειών. Αντίθετα, σε περίπτωση που το αίτημα της αγωγής κριθεί ως υπέρογκο, αλλά δεν μπορούσε να έχει αξιολογηθεί από τον δικηγόρο ελλείψει πραγματικών στοιχείων, ο δικαστής ή το δικαστήριο και αυτεπάγγελα μπορεί να προσδιορίσει την νόμιμη αμοιβή με βάση το ποσό που έπρεπε να ζητηθεί με την αγωγή, είτε κατά την εκτίμηση του είτε λόγω περιορισμού του αιτήματος της αγωγής κατά συμμόρφωση του δικηγόρου προς έγγραφη εντολή του εντολέα του ή του αντιπροσώπου του.

Άρθρο 59

Χρονοχρέωση - Αμοιβή ανάλογη με το χρόνο απασχόλησης

1. Για κάθε δικαστική ή εξώδικη ενέργεια ο δικηγόρος δύναται να συμφωνεί με τον εντολέα του και να λαμβάνει αμοιβή προσδιοριζόμενη ανάλογα με την ωριαία απασχόληση του, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Παράρτημα Ι του Κώδικα. Αντίστοιχα προσδιοριζόμενη ωριαία αμοιβή δικαιούται ο δικηγόρος να λαμβάνει και για κάθε συνάντηση ή τηλεφωνική επικοινωνία με τον εντολέα του ή με τρίτο πρόσωπο, καθώς και για κάθε άλλη ενέργεια που σχετίζεται με την εκτέλεση της εντολής που του ανατέθηκε.

2. Ο δικηγόρος είναι υποχρεωμένος να γνωστοποιεί με κάθε πρόσφορο τρόπο στον πελάτη του την ωριαία αμοιβή του.

3. Σε περίπτωση έλλειψης έγγραφης συμφωνίας, η αμοιβή του δικηγόρου, για δικαστικές ή εξώδικες εργασίες, πράξεις ή απασχολήσεις, δύναται να προσδιορίζεται με βάση την ωριαία απασχόληση του δικηγόρου, όπως αυτή αναφέρεται στο Παράρτημα Ι του Κώδικα.

Άρθρο 61

Προκαταβολή εισφορών - κρατήσεων

1.«Ο δικηγόρος για την άσκηση κάθε είδους ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων και για την παράσταση του ενώπιον των δικαστηρίων και των δικαστικών συμβουλίων, ενώπιον δικαστών με την ιδιότητα τους ως ανακριτών ή εισηγητών ή εντεταλμένων δικαστών και γενικά για την παροχή υπηρεσιών, που σχετίζονται με την έναρξη και τη διεξαγωγή της δίκης, το στάδιο της απόπειρας συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς ή της εξωδικαστικής διαμεσολάβησης ή δικαστικής μεσολάβησης ή της διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι διαδικασίες παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας ή έκδοσης δικαστικής διαταγής, **υποχρεούται να προκαταβάλει στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο εισφορές**, αποκλειστικά και μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο Παράρτημα ΙΙΙ, οι οποίες προορίζονται για: αα) την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των υπηρεσιών του Συλλόγου, ββ) την απόδοση ως πόρου, στον τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Δικηγόρων (ΤΕΑΔ) του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων (ΕΤΑΑ), γγ) την απόδοση ως πόρου στον αντίστοιχο για κάθε Δικηγορικό Σύλλογο Τομέα Προνοίας - Υγείας του ΕΤΑΑ ή Ταμείο Αλληλοβοήθειας ή Λογαριασμούς Ενίσχυσης και Αλληλοβοήθειας Δικηγόρων (ΛΕΑΔ) και δδ) την απόδοση ως πόρου στον Ειδικό Διανεμητικό Λογαριασμό νέων δικηγόρων του άρθρου 33 του ν. 2915/ 2001 (Α` 109), όπου ισχύει.»

*** Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 παρ.8 α` Ν.4205/2013, ΦΕΚ Α 242/6.11.2013.

2. Οι εισφορές αυτές είναι πάγια ποσά για κάθε διαδικαστική πράξη ή παράσταση δικηγόρου, όπως καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ. Τα ποσά αυτά αναπροσαρμόζονται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, μετά από γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος. Η απόφαση αυτή μπορεί να εκδίδεται και χωρίς τη γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο (2) μηνών από τότε που θα ζητηθεί αυτή με έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης. Τα ποσά αυτά μπορούν να αναπροσαρμόζονται ιδίως σε περίπτωση αύξησης των αμοιβών του Παραρτήματος Ι ή όταν έχει προηγηθεί σχετική αναλογιστική μελέτη για τη βιωσιμότητα των φορέων υπέρ των οποίων γίνονται οι εισφορές. Με την ίδια διαδικασία μπορούν να προβλέπονται νέες εισφορές υπέρ ταμείων ή λογαριασμών αλληλοβοήθειας και ενίσχυσης δικηγόρων, καθώς και το ύψος των αντίστοιχων ποσών ανά δικαστική εξώδικη ενέργεια.

Πλέον των πάγιων ποσών των εισφορών, τα γραμμάτια προκαταβολής εισφορών και ενσήμων, τα οποία εκδίδονται από τους Δικηγορικούς Συλλόγους που συμμετέχουν στο Πληροφοριακό Σύστημα «Αλληλεπιδραστικές Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Προδικασίας - On line Εξυπηρέτηση Δικηγόρων, Δικαστών και Πολιτών» (portal.olomeleia.gr), επιβαρύνονται με πάγιο ποσό ύψους 0,40 ευρώ ανά γραμμάτιο για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του πληροφοριακού αυτού συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων συντήρησής του. Το ποσό αυτό, που αποτελεί το ανώτατο ύψος επιβάρυνσης, μπορεί να μειώνεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μετά από γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος. Με την ίδια απόφαση μπορεί να καθορίζονται κατηγορίες διαφορών και διαδικασιών, για τις οποίες το ανωτέρω ποσό μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με το προβλεπόμενο ύψος της αξίας του γραμματίου προκαταβολής, καθώς και να καθορίζεται και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τη διαχείριση, τη διάθεση και την αξιοποίηση του πόρου αυτού.

«3. Από την υποχρέωση της προκαταβολής, που ορίζεται και υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1, απαλλάσσονται οι δικηγόροι όταν παρέχουν υπηρεσίες στους εαυτούς τους, καθώς και όταν εκπροσωπούν: α) διαδίκους που αναγνωρίζονται ότι δικαιούνται του ευεργετήματος πενίας, σύμφωνα με τα άρθρα 194 έως 204 του Κ.Πολ.Δ., ή δικαιούχους νομικής βοήθειας σύμφωνα με το ν. 3226/2004 (Α` 24), β) διαδίκους που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 82 παράγραφος 2 και της περίπτωσης θ` της παραγράφου 1 του άρθρου 95 του Κώδικα, γ) το Δημόσιο, δ) τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, με σύμβαση πάγιας αντιμισθίας. Η συνδρομή των περιπτώσεων β`, γ` και δ` αποδεικνύεται με υπεύθυνη δήλωση του πληρεξούσιου δικηγόρου. Σε κάθε άλλη περίπτωση που ο δικηγόρος συνδέεται με τον εντολέα του με σύμβαση πάγιας αντιμισθίας, η οποία έχει γνωστοποιηθεί στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, η υποχρέωση προκαταβολής της παραγράφου 1 βαρύνει τον διάδικο, για την καταβολή όμως του ποσού ευθύνεται εις ολόκληρον και ο δικηγόρος.»

«4. α) Ο δικηγόρος για την κατάθεση κάθε είδους ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων, καθώς και για την παράστασή του κατά τη συζήτησή τους ενώπιον των δικαστηρίων και δικαστών οφείλει, στο πλαίσιο της υποχρέωσης προκαταβολής της παρ. 1, να καταθέτει το σχετικό γραμμάτιο καταβολής, αλλιώς η αντίστοιχη διαδικαστική πράξη είναι απαράδεκτη. Στην τακτική διαδικασία, κατά τη διάταξη του άρθρου 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ο δικηγόρος οφείλει να καταθέτει ενιαίο γραμμάτιο για τις προτάσεις και την παράσταση. Η υποχρέωση προκαταβολής της παράστασης κατά τη συζήτηση κάθε είδους ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων θεωρείται τυπική παράλειψη η οποία μπορεί να καλυφθεί μετά τη συζήτηση και πριν από την έκδοση της απόφασης, ύστερα από σχετική ειδοποίηση του πληρεξούσιου δικηγόρου από το δικαστήριο.

β) Για την παράσταση ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων κάθε βαθμού, των ανακριτών ή ανακριτικών υπαλλήλων ή δικαστικών συμβουλίων, ο δικηγόρος οφείλει να καταθέτει το

σχετικό γραμμάτιο καταβολής, αλλιώς η παράστασή του δεν γίνεται δεκτή. Στην περίπτωση της παρούσας, ο δικηγόρος καταθέτει ένα γραμμάτιο ανεξαρτήτως του αριθμού των εντολέων που εκπροσωπεί. Ειδικώς, επί ποινικών ενδίκων βοηθημάτων και μέσων, η παράλειψη προσκόμισης γραμματίου, επισύρει μόνον τις κυρώσεις της παρ. 5.

γ) Στην περίπτωση παράστασης δικηγόρου κατά τη διαδικασία λήψης ενόρκων βεβαιώσεων, ο δικηγόρος εκδίδει ένα γραμμάτιο, ανεξαρτήτως του αριθμού των ενόρκων βεβαιώσεων που λαμβάνονται στο πλαίσιο του ιδίου ενδίκου βοηθήματος ή μέσου.

δ) Δεν υπάρχει υποχρέωση της προκαταβολής της παρ. 1 σε περίπτωση: δα) παραίτησης από το δικόγραφο, και δβ) αναβολής ή ματαίωσης της συζήτησης.

Καταβληθείσα προκαταβολή αναζητείται από τον δικηγόρο που κατέβαλε, άλλως ισχύει για τη νέα συζήτηση.

5. Δικηγόρος που παραβιάζει την υποχρέωση προκαταβολής της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, υποχρεούται να καταβάλει το ποσό που όφειλε να προκαταβάλει και τιμωρείται με πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) έως είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, σε περίπτωση δε υποτροπής και με την πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης από το δικηγορικό λειτουργήμα από δεκαπέντε (15) ημέρες μέχρι έξι (6) μήνες. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, ύστερα από πρόταση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, τα παραπάνω όρια του ύψους του προστίμου μπορούν να αναπροσαρμόζονται. Το ποσό προστίμου και κάθε ποσό που έπρεπε να έχει προκαταβληθεί καταβάλλονται στο ταμείο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, εισπράττονται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

6. Οι προϊστάμενοι των γραμματειών όλων των δικαστηρίων υποχρεούνται, επί ποινή πειθαρχικού ελέγχου, να αποστέλλουν στο τέλος κάθε μήνα στους οικείους Δικηγορικούς Συλλόγους ονομαστικές καταστάσεις των δικηγόρων που παρέστησαν, χωρίς να προσκομίσουν το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του παρόντος γραμμάτιο προκαταβολής, μνημονεύοντας ταυτόχρονα τα στοιχεία του διαδίκου για τον οποίο παρέστησαν, τη δικονομική του θέση, την ημερομηνία δικασίμου, το δικαστήριο και το είδος της διαδικασίας.

(Παρόμοιες ρυθμίσεις περιείχε και ο προϊσχύσας Κώδικας Δικηγόρων – ν. 3026/1954, βλέπετε ιδίως άρθρα 91 έως 98).

Στο άρθρο 276 του Ν. 3463/2006 (ΔΚΚ) με τίτλο Φορολογικές απαλλαγές και ατέλειες ορίζονται τα εξής :

1. **Οι Δήμοι και οι Κοινότητες**, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι Σύνδεσμοι Δήμων και Κοινοτήτων, οι αποκλειστικώς κοινωφελούς χαρακτήρα αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις Ύδρευσης - Αποχέτευσης, η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδας και οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων απαλλάσσονται εν γένει από κάθε δημόσιο, άμεσο ή έμμεσο, δημοτικό, κοινοτικό ή λιμενικό φόρο, τέλος, δικαστικό ένσημο και εισφορά υπέρ οποιουδήποτε ταμείου, εισφορά υπέρ της Ε.Ρ.Τ. - Α.Ε., από κρατήσεις και από κάθε δικαστικό τέλος στις δίκες τους, με την επιφύλαξη των εκάστοτε ισχυουσών φορολογικών ρυθμίσεων. Επίσης έχουν όλες ανεξαιρέτως τις ατέλειες και τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια που παρέχονται στο Δημόσιο.

Απαλλαγές που προβλέπονται υπέρ του Δημοσίου από το παράβολο για άσκηση ενδίκων μέσων, για την εισφορά υπέρ του ταμείου Χρηματοδότησης δικαστικών κτιρίων, για το δικαστικό ένσημο αντιγράφων και για τα δικαιώματα υπέρ των έμμισθων υποθηκοφυλάκων, ισχύουν και για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα, τους Συνδέσμους Δήμων και Κοινοτήτων, τις Τοπικές Ενώσεις και την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας.

Γ. ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ΚΑΘΗΚΟΝΤΟΣ

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 259 Π.Κ., το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος διαπράττει "υπάλληλος που με πρόθεση παραβαίνει τα καθήκοντα της υπηρεσίας του με σκοπό να

προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο όφελος ή για να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλο...".

Το εν λόγω αδίκημα, κατά την πάγια νομολογία των Δικαστηρίων της χώρας, «προσβάλλει το έννομο αγαθό της ακεραιής και κανονικής διεξαγωγής επί υπηρεσίας, δημόσιας, δημοτικής, ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου...». Περαιτέρω, το ΝΠΔΔ «ως παθόν δικαιούται να ασκήσει την πολιτική αγωγή του ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου, επιδιώκοντας είτε την αποκατάσταση της τυχόν περιουσιακής του ζημίας, είτε χρηματική ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη εκ της προσβολής του κύρους και της αξιοπιστίας του από την αξιόποινη συμπεριφορά του υπαλλήλου, είτε και τα δύο.» (βλ. Αρείου Πάγου (Ποινικό Τμήμα) 1740/2011).

Κατ' άλλη διατύπωση, η παράβαση καθήκοντος «προσβάλλει προεχόντως το γενικότερου ενδιαφέροντος έννομο αγαθό της διατήρησης της εμπιστοσύνης των πολιτών στην καλή λειτουργία και καθαρότητα της υπηρεσίας, η οποία μπορεί να κλονισθεί ή και κλονίζεται από τις πράξεις ή παραλείψεις υπαλλήλων που ανάγονται στα καθήκοντά τους.» (βλ. Αρείου Πάγου (Ποινικό Τμήμα) 925/2009).

Για τον λόγο, άλλωστε, αυτόν, ο Δήμος είναι αυτός που κατεξοχήν νομιμοποιείται να παραστεί ως πολιτικός ενάγων στην ποινική δίκη (βλ. Αρείου Πάγου (Ποινικό Τμήμα) 887/2013).

Σημειωτέον είναι ότι κατά τη διάταξη του άρθρου 13α του Ποινικού Κώδικα στην έννοια του υπαλλήλου υπάγεται και κάθε πρόσωπο στο οποίο έχει νόμιμα ανατεθεί, έστω και προσωρινά, η άσκηση υπηρεσίας δημόσιας, δημοτικής ή κοινοτικής ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Συνεπώς, στην κατηγορία αυτή ανήκουν και τα μέλη επιτροπής που συστάθηκε βάσει των διατάξεων του ν. 4039/2012 προκειμένου να παρακολουθεί την τήρηση του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς που κατά το νόμο ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου.

Από τις παραπάνω διατάξεις και τη σχετική ερμηνεία αυτών από την πάγια νομολογία του Αρείου Πάγου, προκύπτει αδιαμφισβήτητα ότι το φυσικό πρόσωπο (υπάλληλος- μέλος επιτροπής ή αιρετός εκπρόσωπος) που παραπέμπεται να δικαστεί με την κατηγορία της παράβασης των καθηκόντων του, **ουσιαστικά αντιμετωπίζει την κατηγορία ότι ενήργησε προς βλάβη των συμφερόντων του Δήμου, δηλαδή του εντολέα μας.** Το ίδιο συμβαίνει και σε κάθε περίπτωση που το αδίκημα, για το οποίο τα ανωτέρω φυσικά πρόσωπα παραπέμπονται, ενέχει την κατηγορία της πλημμελούς ή μη προσήκουσας εκτέλεσης των καθηκόντων τους.

Δ. ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΠΙΣΤΙΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

Σύμφωνα με το άρθρο 233 ΠΚ, απιστία δικηγόρου διαπράττεται, μεταξύ άλλων, όταν «**Δικηγόρος ή άλλος νομικός παραστάτης ...στην ίδια ένδικη υπόθεση βοηθεί με συμβουλές ή με παροχή υπηρεσίας και τους δύο διαδίκους, είτε ταυτόχρονα είτε διαδοχικά**». Επιβαρυντική περίπτωση συνιστά το αν «...ενήργησε αφού συνεννοήθηκε με αυτούς που έχουν αντίθετα συμφέροντα...».

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα άρθρα 140 επ. Κώδικα Δικηγόρων (Ν. 4194/2013) η απιστία δικηγόρου αποτελεί αυτοτελές πειθαρχικό παράπτωμα, που μπορεί να οδηγήσει ακόμα και στην ποινή της παύσης από το δικηγορικό λειτούργημα.

Ερμηνεύοντας την παραπάνω διάταξη, ο Άρειος Πάγος αποφάνθηκε ότι «...ο δικηγόρος έργο έχει να αντιπροσωπεύει και υπερασπίζει ενώπιον των δικαστηρίων τον εντολέα αυτού, έναντι του αντιδίκου του, διάδικο. Ο πληρεξούσιος δικηγόρος δεν μπορεί στη δίκη και ως προς την εκδικαζόμενη κατ' αυτήν υπόθεση να εκπροσωπεί και υπερασπίζει αμφοτέρους τους διαδίκους, που τελούν σε αντιδικία, δηλονότι και τα δύο αντίδικα μέρη, που συνδέονται με αντιτιθέμενα έννομα συμφέροντα. Η τοιαύτη ανεπίτρεπτη αντιπροσώπευση από τον αυτό δικηγόρο σε δίκη, που είναι υποχρεωτική η δικαστική παράσταση του διαδίκου με πληρεξούσιο δικηγόρο, έχει ως συνέπεια να θεωρούνται και τα δύο αντίδικα μέρη, ότι παρίστανται χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο και εντεύθεν να θεωρούνται απόντες» (βλ. Αρείου Πάγου 1456/2006 και 1366/1995).

Περαιτέρω, αναφέρουμε, ενδεικτικά, ότι δικηγόρος κρίθηκε ένοχος για το αδίκημα της απιστίας, όταν "μετά τη σύνταξη απολογητικού υπομνήματος του πελάτη του, διακόψας τις σχέσεις του με αυτόν, παρεστάθη ως πολιτική αγωγή κατ' αυτού για την ίδια υπόθεση" (Αρείου Πάγου

(Ποινικό Τμήμα) 737/1988), καθώς και όταν συνέβη το αντίστροφο, όταν δηλαδή δικηγόρος συνέταξε έγκληση (μηνυση) για λογαριασμό πελάτη του και παραστάθηκε στη συνέχεια ως συνήγορος υπερασπίσεως του μηνυθέντος - αντιδίκου του πελάτη του (ΠλημΜεσολ 21/1991).

Ε. ΤΟ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ ΓΙΑ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΑΠΟ ΣΥΝΗΓΟΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ - Δυνατότητα υποστήριξης του Δήμου σε υπαλλήλους ή αιρετούς που αντιμετωπίζουν κατηγορία διάπραξης ποινικού αδικήματος κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους με τον ορισμό δικηγόρου της απόλυτης και ελεύθερης επιλογής τους

Αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα του κατηγορουμένου, κατοχυρωμένο από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ΔΣΑΠΔ) να αναθέτει την υπεράσπισή του σε συνήγορο της απόλυτης και ελεύθερης επιλογής του. Οι παραπάνω διεθνείς συμβάσεις, κυρωθείσες με νόμο, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και κατά το άρθρο 28 παρ. 1 εδ. α' του Συντάγματος έχουν υπερνομοθετική ισχύ, δηλαδή υπερισχύουν κάθε αντίθετης διάταξης νόμου.

Όπως κρίθηκε με τη με αριθμό 287/2014 απόφαση του Αρείου Πάγου "Κατά το άρ. 340 παρ. 1 ΚΠΔ, ορίζεται ότι ο κατηγορούμενος οφείλει να εμφανίζεται αυτοπροσώπως στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση, μπορεί να διορίζει δικηγόρο ως συνήγορο για την υπεράσπισή του. Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα από το νόμο να διορίζει δικηγόρο ως συνήγορο για την υπεράσπισή του. Σύμφωνα με το άρ. 6 παρ. 3 στοιχ. γ' ΕΣΔΑ, ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα «όπως αναθέσει την υπεράσπισή του σε συνήγορο της εκλογής του», και σύμφωνα με το άρ. 14 παρ. 3 στοιχ. δ' ΔΣΑΠΔ «ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να υπερασπισθεί τον εαυτό του με τη βοήθεια συνηγόρου της απόλυτης και ελεύθερης επιλογής του». Οι διεθνείς αυτές συμβάσεις, κυρωθείσες με νόμο, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και κατά το άρ. 28 παρ. 1 εδ. α' Σ υπερισχύουν κάθε αντίθετης διάταξης νόμου".

ΣΤ. ΤΟ ΑΝΕΦΑΡΜΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 244Α ΠΑΡ. 6 ΤΟΥ Ν. 3852/2010 ΛΟΓΩ ΑΝΤΙΘΕΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ, ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΕΡΙ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ, ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΟΝ ΔΚΚ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΚ

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 244^Α παρ. 6 του Ν. 3852/2010 που προστέθηκε με τη διάταξη του άρθρου 218 του ν. 4555/2018 «6. Οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών υποχρεούνται να παρέχουν νομική υποστήριξη στους υπαλλήλους που υπηρετούν σε αυτούς, ενώπιον των Δικαστηρίων ή των Δικαστικών Αρχών, σε περίπτωση διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης ή άσκησης ποινικής δίωξης αυτών για αδικήματα που τους αποδίδεται ότι διέπραξαν κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους. Η ανωτέρω νομική υποστήριξη δεν παρέχεται σε περίπτωση ποινικής δίωξης αυτών ύστερα από καταγγελία εκ μέρους της Υπηρεσίας. Η νομική εκπροσώπησή τους συντελείται από δικηγόρο του δήμου ή της περιφέρειας, ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου προς τον οικείο δήμαρχο ή περιφερειάρχη, θετική εισήγηση της Υπηρεσίας και απόφαση της οικονομικής επιτροπής. Αν δεν υπηρετεί δικηγόρος με πάγια έμμισθη εντολή, η εκπροσώπηση γίνεται από πληρεξούσιο δικηγόρο που προσλαμβάνεται σύμφωνα με την περίπτωση ιε' της παραγράφου 1 του άρθρου 72 και σύμφωνα με την περίπτωση ιγ' της παραγράφου 1 του άρθρου 176, αντιστοίχως. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και για τους αιρετούς των δήμων και των περιφερειών».

Από όσα παραπάνω εκτέθηκαν καθίσταται προφανές ότι η επίμαχη διάταξη, πρωτίστως είναι ανεφάρμοστη ως αντισυνταγματική, αφού έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων που αποτελεί μερικότερη έκφραση της οικονομικής ελευθερίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος, αφού στη διακήρυξη της πρόσληψης των δικηγόρων του Τμήματός μας, οι όροι της οποίας κατέστησαν όροι των ατομικών τους συμβάσεων δεν προβλέπεται όρος για την νομική στήριξη των υπαλλήλων και των αιρετών στις ποινικές υποθέσεις τους. Επιπλέον, η γενική αρχή του εργατικού δικαίου, ήτοι η αρχή της εύνοιας υπέρ των εργαζομένων, επιβάλλει την εφαρμογή των ρυθμίσεων της ατομικής σύμβασης

που αποκλίνουν από τη ρύθμιση του νόμου προς το συμφέρον των εργαζομένων (ΑΠ 382/1998, 1094/2001, 1110/2001, 1283/2001, 1275/2002).

Επιπλέον, είναι ανεφάρμοστη ως αντικείμενη στις παραπάνω διεθνείς συμβάσεις (ΕΣΔΑ και ΔΣΑΠΔ), που καθιερώνουν το δικαίωμα της απόλυτης και ελεύθερης επιλογής συνηγόρου υπεράσπισης, δεδομένου ότι κατά το άρθρο 28 του Συντάγματος έχουν υπερνομοθετική ισχύ και συνεπώς υπερισχύουν αμέσως και ευθέως κάθε αντίθετης διάταξης νόμου.

Η παραπάνω διάταξη, έρχεται επίσης σε ευθεία αντίθεση και με τα προαναφερόμενα άρθρα του Κώδικα Δικηγόρων και του ΔΚΚ για τους κάτωθι λόγους:

Α) Ο δικηγόρος υποχρεούται στην εκπροσώπηση και υπεράσπιση μόνο του εντολέα του (άρθρο 1 Κώδικα Δικηγόρων) που εν προκειμένω είναι μόνο ο Δήμος Λαρισαίων και τα ΝΠΔΔ αυτού. Οι δικηγόροι του Τμήματος Νομικής Υποστήριξης συνδεόμαστε με το νομικό πρόσωπο του Δήμου σταθερά και μόνιμα, με σύμβαση πάγιας εντολής, το δε φυσικό πρόσωπο (υπάλληλος ή αιρετός) που παραπέμπεται να δικάσει με την κατηγορία της παράβασης καθήκοντος ή με άλλη κατηγορία που ενέχει την πλημμελή ή μη προσήκουσα εκτέλεση των καθηκόντων του, ουσιαστικά αντιμετωπίζει την κατηγορία ότι έβλαψε τα συμφέροντα του Δήμου, δηλαδή του εντολέα μας. Εάν ο δικηγόρος που παρέχει τις υπηρεσίες του με σχέση πάγιας εντολής στον Δήμο υπερασπιστεί ένα πρόσωπο που κατηγορείται ότι έβλαψε τον Δήμο, όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να στοιχειοθετηθεί το αδίκημα της απιστίας δικηγόρου σε βάρος του. Τα παραπάνω, άλλωστε, έγιναν δεκτά και με ομόφωνη απόφαση του Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, το οποίο στη συνεδρίασή του με αριθμό 17/9.6.2011, αποφάσισε ότι οι εν λόγω δικηγόροι δικαιολογημένα δεν παρίστανται ως συνήγοροι υπεράσπισης στις προαναφερθείσες περιπτώσεις, καθώς αφενός δεν συνδέονται με σχέση εντολής με τους κατηγορούμενους (υπαλλήλους ή αιρετούς), παρά μόνο με το νομικό πρόσωπο του φορέα, αφετέρου αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο διάπραξης απιστίας δικηγόρου.

Β) Δεν υφίσταται το στοιχείο της εμπιστοσύνης του εντολέα – εντολοδόχου, αφού η νομική υπεράσπιση «επιβάλλεται» και ως εκ τούτου παραβιάζεται η αρχή του φυσικού συνηγόρου (παραβίαση άρθρου 3 Κώδικα Δικηγόρων). Λόγω της διαρκούς σχέσης έμμισθης εντολής ο δικηγόρος του Δήμου είναι υποχρεωμένος να αναφέρει στα αρμόδια όργανα αυτού κάθε επιβαρυντικό στοιχείο που πιθανόν να προκύπτει σε βάρος του υπαλλήλου ή αιρετού οργάνου κατά την πρόοδο της ποινικής διαδικασίας, υποχρέωση ευθέως συγκρουόμενη με την υποχρέωση εχεμύθειας που έχει προς τον υπάλληλο η το αιρετό όργανο που υπερασπίζεται.

Γ) Η αμοιβή του έμμισθου δικηγόρου προέρχεται από το Δήμο για υποθέσεις του Δήμου και όχι από τον εντολέα (παραβίαση των άρθρων 3 και 42 του Κώδικα Δικηγόρων). Δεν προβλέπεται αμοιβή για το χειρισμό των συγκεκριμένων υποθέσεων, οπότε αυτή ορίζεται ελεύθερα (άρθρο 58 Κώδικα Δικηγόρων), δεδομένου ότι η ατέλεια (άρθρο 61 Κώδικα Δικηγόρων και 276 ΔΚΚ) προβλέπεται μόνο για τα νομικά πρόσωπα και όχι για τα φυσικά (υπαλλήλους και αιρετούς). Μάλιστα, ο δικηγόρος υποχρεούται να καταβάλλει στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο εισφορές (άρθρο 61 παρ 1 Κώδικα Δικηγόρων) αλλιώς η παράσταση του δεν γίνεται δεκτή (άρθρο 61 παρ 4 Κώδικα Δικηγόρων) και του επιβάλλεται πρόστιμο από 1000 έως 20.000 €, σε περίπτωση δε υποτροπής η πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης από το δικηγορικό λειτούργημα από δεκαπέντε (15) ημέρες μέχρι έξι (6) μήνες (άρθρο 61 παρ 5 Κώδικα Δικηγόρων).

Άλλωστε, με τη με αριθμό 5/2011 απόφαση (πρακτικό) του ΔΣ του Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας, απαγορεύτηκε στους έμμισθους δικηγόρους του Δήμου Λαρισαίων να αναλαμβάνουν ποινικές υποθέσεις αιρετών και υπαλλήλων που έχουν σχέση με την άσκηση των καθηκόντων τους στο Δήμο Λαρισαίων διότι, μεταξύ άλλων «η συστηματική ανάληψη ποινικών υποθέσεων των αιρετών οργάνων ή υπαλλήλων του Δήμου συνιστά καταφανώς παραβίαση της αρχής του φυσικού συνηγόρου, εκτρέφει το αρνητικό φαινόμενο της κατευθυνόμενης πελατείας και σαφώς συνιστά αθέμιτο ανταγωνισμό, συμπεριφορά η οποία κολάζεται σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις». Η ανωτέρω απόφαση είναι δεσμευτική για τους δικηγόρους που υπηρετούν στο τμήμα Νομικής Υποστήριξης του Δήμου διότι είναι μέλη του Συλλόγου αυτού.

Όλα τα ανωτέρω, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι στις περιπτώσεις που υπάλληλος ή αιρετός

αντιμετωπίζει την κατηγορία της παράβασης των καθηκόντων του ή άλλη κατηγορία διάπραξης ποινικού αδικήματος, που ενέχει πλημμελή ή μη προσήκουσα εκτέλεση των καθηκόντων του, δεν είναι δυνατή η παροχή υπηρεσιών συνηγόρου υπεράσπισης (με τη μορφή συμβουλών ή παράστασης στο ακροατήριο) από δικηγόρο του Τμήματος Νομικής Υποστήριξης.

Ζ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις και τη νομολογιακή ερμηνεία τους, ήτοι **α)** τις διατάξεις των άρθρων 1, 3, 5, 42, 46, 57, 58, 59, 61 και 140 επ. του Κώδικα Δικηγόρων (Ν.4194/2013), **β)** τις διατάξεις των άρθρων 13α, 233 και 259 Ποινικού Κώδικα, **γ)** τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 του Συντάγματος, **δ)** τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ΔΣΑΠΔ), που έχουν κυρωθεί με νόμο και του άρθρου 28 παρ.1 εδ. α' του Συντάγματος και **ε)** τις διατάξεις του ν. 3463/2006, προκύπτει κώλυμα του δικηγόρου που συνδέεται με μόνιμη και σταθερή σχέση με το Δήμο να αναλάβει κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 244Α του ν. 3852/2010, όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει, τη νομική στήριξη υπαλλήλων ή αιρετών που κατηγορούνται για διάπραξη ποινικού αδικήματος κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Με βάση όμως το θεμελιώδες και υπερνομοθετικής ισχύος δικαίωμα του κατηγορουμένου για υπεράσπισή του από συνήγορο της απόλυτης και ελεύθερης επιλογής του, θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα εκπροσώπησης των υπαλλήλων ή των αιρετών οργάνων του Δήμου από δικηγόρο που αυτοί θα επιλέξουν, στο πρόσωπο μάλιστα του οποίου δεν θα συντρέχει το κώλυμα των δικηγόρων του Τμήματος Νομικής Υποστήριξης.

Η νομική στήριξη υπαλλήλων ή αιρετών κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 244Α Ν. 3852/2010, μπορεί να γίνεται κατόπιν απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής, που διορίζει ως συνήγορο υπεράσπισης τον δικηγόρο που αποτελεί την απόλυτη και ελεύθερη επιλογή του διωκόμενου υπαλλήλου ή αιρετού οργάνου, συνίσταται δε στην κάλυψη της σχετικής δαπάνης από το Δήμο, εφόσον υπάρχει η σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας. Στην ανωτέρω απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής θα πρέπει να αιτιολογείται η ύπαρξη του ανωτέρω κωλύματος των συνδεόμενων με έμμισθη εντολή δικηγόρων του Τμήματος Νομικής Υποστήριξης και επιπλέον να ορίζεται ρητά ως αμοιβή του διοριζόμενου τρίτου δικηγόρου η προβλεπόμενη από τη διάταξη του άρθρου 281 του ΔΚΚ και των διατάξεων του Κώδικα Δικηγόρων.

Τα ανωτέρω μάλιστα έγιναν ήδη δεκτά με τη συνημμένη με αριθμό 18/2018 απόφαση της ειδικής επιτροπής του άρθρου 152 του ν. 3463/2006.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 244Α παρ 6 του ν. 3852/2010 οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών υποχρεούνται να παρέχουν νομική υποστήριξη στους υπαλλήλους που υπηρετούν σε αυτούς, ενώπιον των Δικαστηρίων ή των Δικαστικών Αρχών, σε περίπτωση διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης ή άσκησης ποινικής δίωξης αυτών για αδικήματα που τους αποδίδεται ότι διέπραξαν κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους. Η ανωτέρω νομική υποστήριξη δεν παρέχεται σε περίπτωση ποινικής δίωξης αυτών **ύστερα από καταγγελία εκ μέρους της Υπηρεσίας**. Η νομική εκπροσώπησή τους συντελείται από δικηγόρο του δήμου ή της περιφέρειας, ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου προς τον οικείο δήμαρχο ή περιφερειάρχη, θετική εισήγηση της Υπηρεσίας και απόφαση της οικονομικής επιτροπής. Αν δεν υπηρετεί δικηγόρος με πάγια έμμισθη εντολή, η εκπροσώπηση γίνεται από πληρεξούσιο δικηγόρο, σύμφωνα και με τις διατάξεις των άρθρων 72 και 176 αντιστοίχως. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και για τους αιρετούς των δήμων και των περιφερειών.

Ως υπηρεσία, κατά την ανωτέρω διάταξη νοείται κάθε δημόσια υπηρεσία και όχι μόνο η υπηρεσία στην οποία υπάγεται οργανικά ο υπάλληλος (Γνμδ ΝΣΚ 48/2008, Γ Τμήμα - Αντίθετη η εγκύκλιος ΔΙΔΑΔ/Φ 64β/οικ.3335/2004 η οποία σύμφωνα με τη γνωμοδότηση του ΝΣΚ δεν αποτελεί νόμο).

Για τους παραπάνω λόγους δεδομένου ότι στις περιπτώσεις των ανωτέρω μελών της επιτροπής παρακολούθησης του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, που συστάθηκε βάσει των διατάξεων του ν. 4039/2012 με απόφαση του Δημάρχου Λαρισαίων, με την

οποία τους ανατέθηκε η άσκηση υπηρεσίας σχετικής με την διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς που ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου Λαρισαίων και με δεδομένο ότι η προκαταρκτική εξέταση διενεργείται κατόπιν εγκλήσεως του παθόντα κατά παντός υπευθύνου για τις σωματικές βλάβες που υπέστη από επίθεση από αδέσποτα σκυλιά και το γεγονός ότι δύναται για λόγους οικονομίας να υποβληθεί κοινό σημείωμα παροχής εξηγήσεων για τα ανωτέρω πρόσωπα που καλούνται υπό την ίδια ακριβώς ιδιότητα ως μέλη της ίδιας επιτροπής, γνωμοδοτούμε ότι μπορεί να γίνει δεκτό το αίτημά τους περί διορισμού του δικηγόρου Λάρισας κ. Ιωάννη Πούλιου, με απόφαση της Επιτροπής σας, με την οποία θα δίνεται στον ανωτέρω δικηγόρο η ρητή εντολή και πληρεξουσιότητα να παραστεί κατά τη προκαταρκτική εξέταση ενώπιον του αρμόδιου πταισματοδίκη κατά την ημέρα και ώρα που θα οριστεί προκειμένου να υποστηρίξει νομικά τους αιτούντες, υποβάλλοντας κοινές εξηγήσεις.

Η αμοιβή του ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 281 ΔΚΚ.

Η δαπάνη θα βαρύνει τον Κ.Α 00.6111.00003 του προϋπολογισμού του Δήμου Λαρισαίων Οικονομικού έτους 2020.

Ως εκ τούτου, καλείται η Οικονομική Επιτροπή, ως αρμόδια κατ' άρθρο 72 του ν. 3852/2010, να αποφασίσει την αποδοχή ή απόρριψη του αιτήματος.

ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΟΜΟΦΩΝΑ

Τον διορισμό του δικηγόρου Λάρισας κ. Ιωάννη Πούλιου, στον οποίο ρητή εντολή και πληρεξουσιότητα να παραστεί κατά τη προκαταρκτική εξέταση ενώπιον του αρμόδιου πταισματοδίκη κατά την ημέρα και ώρα που θα οριστεί, προκειμένου να υποστηρίξει νομικά τους αιτούντες, μέλη της επιτροπής παρακολούθησης του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, που συστάθηκε βάσει των διατάξεων του Ν. 4039/2012 με απόφαση του Δημάρχου Λαρισαίων, με την οποία τους ανατέθηκε η άσκηση υπηρεσίας σχετικής με την διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς που ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου Λαρισαίων και με δεδομένο ότι η προκαταρκτική εξέταση διενεργείται κατόπιν εγκλήσεως κατά παντός υπευθύνου για τις σωματικές βλάβες που υπέστη από επίθεση από αδέσποτα σκυλιά του παθόντα και το γεγονός ότι δύναται για λόγους οικονομίας να υποβληθεί κοινό σημείωμα παροχής εξηγήσεων για τα ανωτέρω πρόσωπα που καλούνται υπό την ίδια ακριβώς ιδιότητα ως μέλη της ίδιας επιτροπής.

Η αμοιβή του ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 281 ΔΚΚ.

Η δαπάνη θα βαρύνει τον Κ.Α 00.6111.00003 του προϋπολογισμού του Δήμου Λαρισαίων Οικονομικού έτους 2021.

Αποφασίστηκε, αναγνώσθηκε και υπογράφηκε.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΜΑΜΑΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΣΟΥΛΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΣΜΑΣ

ΝΤΑΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΤΣΙΛΙΜΙΓΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ